

ELŐFIZETÉSI ÁRA : PÓSZERKESZTŐ : SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL :
 EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | PÉL ÉVRE . . . K | DR BISCHITZ BÉLA | BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 NEGYED ÉVRE . . . 4.— K | ÜGYVÉD. | TELEFON 108—60.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DJSZABÁS SZERTN.

A górkázának, górkázán-vizsgálatok és szemlék száma 1909 től 1913 ig.

Részletezés	Magyarország					Horvát-Szlavonországok					Magyarbirodalom				
	1909	1910	1911	1912	1913	1909	1910	1911	1912	1913	1909	1910	1911	1912	1913
A górkázának	32.670	33.708	34.746	35.968	36.536	2.384	2.403	2.434	2.524	2.676	35.034	36.111	37.180	38.492	39.212
A górkázán-vizsgálatok	9.637	9.782	9.497	10.661	10.868	471	438	524	637	587	10.108	10.220	10.021	11.188	11.456
A górkázán-szemlék	11.204	12.239	11.500	11.809	10.868	1.182	764	1.036	915	1.340	12.306	12.993	12.586	12.717	12.296

Ezen kis statisztika mutatja, mily kiterjedt hazánkban a kazánvizsgálat, mennyi munkát ró az ellátó közegekre és még ezenfelül a gőzgépek, amelyeknek száma még több, is külön vizsgálat tárgyai.

Egy kis könnyítés az ipartelepeken.

Az ipari fejlődés egyik lényeges feltétele, hogy a hatóságok minél kevesebb felesleges ellenőrzést gyakoroljanak, másszóval az egyes ipartelepek békés munkáját a maguk részéről elősegítsék, mint gáncsolják. Mit szóljunk már most ahhoz, hogy nálunk az amugy is zsenge ipar annyira rendszabályozva van, hogy a sokkal fejlettebb osztrák iparhoz nem is hasonlítható, a német birodalom ipara pedig a miénkhez képest szinte ellenőrizhetetlennek mondható.

A tulságos ellenőrzés és a tulságos szabályozás azonban még visszasságokat is szül. Megesik, hogy annyira megrendszabályozták az ipart, hogy ez határozottan az egységes és okos rendezés rovására esik. Közölni fogunk egy miniszteri körrendeletet, amely végleges rendet szándékol teremteni és ha nem is csinált nagyobb zavart, mint ami eddig uralkodott, de semmire se oszlatta el a kétségeket s nem teremtette meg azt a rendet, amely a célja volt.

A magyar királyi pénzügyminiszteriumtól.

32.361. szám.

Körrendelet

valamennyi m. kir. bányakapitánysághoz és bányabiztosághoz, a bányászati gőzgépek kezelői képesítésének ellenőrzésére illetékes hatóság megállapítása tárgyában.

Kétely merülvén fel aziránt, hogy a bányászatnál és a kohászatnál használt gőzgépek kezelésével megbízott egyének képesítésének elbírálására, illetve azok szolgáltatának ellenőrzésére mely hatóság illetékes, ebben az ügyben a kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi március hó 13-án 1915. évi 75.602. szám alatt valamennyi kir. ipari főfelügyelőhöz és kerületi kir. ipartelep-felügyelőhöz, továbbá a székfővá-

ros górkázánvizsgáló biztosokhoz és az országos górkázánvizsgáló egyesülethez a következő tartalmu körrendeletet intézte:

A bányászat és kohászati iparban használt gőzgépek és górkázának kezelésével megbízott egyének képesítésének elbírálása tekintetében a magyar királyi pénzügyminiszter uralról történt megállapodás alapján, az alábbiakat rendeltem:

A bányászat és kohászati iparban használt gőzgépek kezelésével megbízott egyének képesítésének az iparfelügyelői szolgálati utasítás 46. §-ában foglaltakon alapuló elbírálása s ezen gőzkezelők szolgálatának az utasítás 47—49. §-aiban foglaltak szerint való ellenőrzése jelen rendeletem alapján a jövőben az erre illetékes bányahatóságok hatáskörét fogja képezni.

A bányászati és kohászati iparban használatban levő górkázának kezelésével megbízott egyének képesítésének elbírálása, illetve azok szolgáltatának ellenőrzése azonban az iparfelügyelői szolgálati utasítás 46—49. §-aiban foglaltak szerint továbbra is (a cím) feladatát képezi.

Habár nyilván fel lehet tételezni, hogy az elsőfoku bányahatóságok a feladatukat képező és a bányatorvény alá eső összes bánya- és kohóüzemekre kiterjedő törvényszerű bányarendőri felügyelet gyakorlása közben az e művelési ágazatokban alkalmazott összes gőzgépezők képesítésének és szolgálati magatartásának ellenőrzésére is kellő gondot fordítanak, a hatások tekintetében minden kételyt eloszlató idézett rendelet kiadása kapcsán mégis indítatva érzem magamat arra, hogy a cím figyelmet és e feladatokról eső bányarendőri teendők gondos és lelkiismeretes teljesítésére felhívjam.

Egyben tekintettel arra a közérdekű követelményre, hogy a közhatalom ezirányu tevékenységénél minden térer lehetőleg az egyenlő elbánás érvé kell, hogy érvényesüljön, figyelemztem a címet, hogy a szóbanlévő gőzgépezők képesítésének és szolgálatának ellenőrzésénél a fennálló különserül

bányarendőri szabályok mellett az iparfelügyelet és kazánvizsgálat tárgyában 1901. évi március hó 30-án 17.001/K. M. szám alatt kiadott utasítás 46—49. §-aiban foglalt rendelkezéseket is mindenkor megfelelően figyelembe vegye.

Budapest, 1916. évi június hó 2-án.

A miniszter helyett:

Madarassy s. k.,
államtitkár.

Ebből a rendeletből mi elsősorban azt hámozzuk ki, hogy mindenesetre bőlcsebb lett volna, ha a pénzügyminiszterium a kereskedelemügyi miniszteriummal abban állapodott volna meg, hogy a kazánokat, gépeket is ne két, hanem egy hatóság vizsgálja. A vizsgálat maga multhatatlanul szükséges, ezt belátja mindenki, de hogy miért legyen dolga valamely vállalatnak két hatósággal, amikor időtróbb és kellemetlenebb csaknem ugyanazon dologra két hatósággal érintkezni, ez kétségtelen. De ebben még talán meg lehetne nyugodni. Azonban ott vannak azok a bányavállalatok, amelyek téglagyártást, mészégetést stb. üzemeltet is folytatnak s felvetjük a gondolatot, nem volna-e okos, ha a pénzügyminiszterium továbbfejlesztené ezt a különben dicséretes kezdeményezést, amely ebben a rendeletben mutatkozik és javaslatba hozná, illetve keresztülvinné, hogy ezek a bányavállalatok feltétlenül s minden iparvállalatuk tekintetében vagy a bányahatóságok által, vagy az iparfelügyelők által vétsessenek vizsgálat alá. Szerintünk erre a bányahatóságok megfelelőbbek s a szakképzett kazánvizsgálók kirendelésével, vagy pedig annak elrendelésével, hogy a rendes kazánvizsgáló közegek jelentéseiket a jövőben a bányahatóságokhoz tartozzanak belerjeszteni, könnyen megoldható.

Egészen felesleges ügykör-elkülönítés az, hogy a bányászat és kohászati iparban használt gözgépek, valamint gőzkazánok kezelésével megbízott egyének képeztését két külön hatóság vizsgálja meg: és pedig amazokét a bányahatóság, emezekét az iparfelügyelők. Ez szinte mulatságos elkülönítést mondható, mert bizony a bányahatóságok tisztviselőikara legalább is olyan megbízhatósággal meg tudja ítélni egy kazánvizsgáló bizonyítványainak (képesítésének) elbírálását, mint az iparfelügyelők. A rendeletnek ezen a részen sürögösen változtatni kell, mert ez nem egyéb, mint a vállalatok chicanizozása, sohase fognak tudni eligazodni azon, mely fórumhoz küldjék be a megfelelő okmányokat és ha tudnák is, óhatatlan a gyakori tévedések.

És végül igen érdekesnek találjuk, hogy a hivatkozott rendelet folyton „gőzgépek”-ről meg „gőzkazánok”-ról beszél.

Nekünk úgy rémlik, hogy az elektromosság a 20. század legfőbb vívmánya. A legtöbb gép ma, vagy ha nem is, de a legközelebbi jövőben villamos üzemű és a gyárak, az iparvállalatok erre rendezkednek be. Aztán hol vannak az olajmotorok, a szivógáz, a sűrített levegővel hajtott gépek. Mind-

ezekre nem terjed ki e rendeletben a figyelem, amit mi enzelet csak azért emlíünk fel, mert a rendeletet kibocsájító miniszterium illetékes ügyosztályában egy elsőrangú elektromérnök is van újabban s ha ez a kérdés cikkünk nyomán kellő méltásra fog találni, ez az egész kérdés teljes megnyugvással fog megoldatni.

H A Z A I H I R E K.

Kinevezés. Akirály *Pausperl* Károly bányakapitányt a pénzügyminisztériumban az V. fizetési osztályba legkegyelmesebben kinevezte.

Hatalóság. Lapunk zártakor kapjuk a szomorú hírt, hogy *Burdáts* Lajos kir. bányatanácsos, életének 47. évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

Az acéltüztől külön osztálék. Belmini tudósunk írja: Csodálkozást keltő még Amerika gazdasági életében is az acéltüztől évi kimutatásai. A háború kitörésekor a készpénzhez legrosszabb jelenségek mutatkoztak munkabeszűrésűsek, az 1908 óta rendszeres osztálékjűvedelmek elmaradása, a részvények értékeknek rohanos csökkenése. És most két évi háború után tökéletesen más a kép. Vagy tízmillió tonna a megrendelések összege és az üzemi nyereségek is eddig meg nem ért magasságra születtek. A gyárakat mind megnagyobbítják, a kuruz ok felszöktek és, ami a legfontosabb a részvényesekre, az acéltüzt minden negyedben 1%-os „extra” bonokot ad ki. Hónapról-hónpra javul a tróbst helyzete és csak a június hónapban oly hatalmasan felszökött, amilyen korábban egy egész évmegyedben volt a jóvedelem. Csak az 19%-os külön nyereség 5 millió dollárt (ami árfolyam szerint kb. 35 millió k. rona) tesz ki, így hogy a rendes nyereséget 50 millió dollárra (350 millió krona) tesszük.

Küzdösem a majoritásért az orosz petróleum-iparban. Oroszország határain kívül is érdeklődésre tarthatnak számot azok a küzdösemek, amelyek most az orosz petróleum iparban dúlnak. A Nobel testvérek نفتا-vállalata 30 millió rubelees aleptözését a pétervári nagy bankok minden ellenzése dacára megduplázta. Senki se értette ezt a műveletet, míg most egyszerre világszerte derült a kérdésre, amennyiben az *Oil Corporation* akarta előzőleg Nobelékat kismajlítani és azt hártították el ezzel a művelettel. Az orosz kormány állítólag megígérte áll Nobelék támogatásának. A két vállalat egymás részvényének megszerzéséért így a londoni piacon is legutóbb is 800 000 font értékű Rüssian general részvényeket szereztek meg Nobelék. S viszont emez 15 ezer Nobel-részvényt szerzett meg. Ez utóbbi vállalatot 1879-ben alapították, a másik csak 1912-ben létesült.

Kinevezések és előléptetések a zölyombrezói m. kir. vasszámni. 1916. évi július hó 1-él kineveztek a zölyombrezói m. kir. vasszámni: Schönek Gyula felügyelő, gyártónök helyettes főfelügyelővé, Bogach Aladár főmérnök felügyelővé, Raackha Gyula mérnökgyakornok segédmérnöké, Gebe László és Luberszék János havidíjazók hivatalnokokká, Joresik Gyula művezető főművezetővé, Holy Péter és Randa Lajos művezetőkké, Farkas Aurél, Bulla Gusztáv, Trigna János, Kemény István, Hoffer Miksa Pucsik Antal és Matern Ádám üzemi felügyelőkké, Kriz Alajos, Várnai Árpád és Szényi József rodnökökké. Magasabb hivatali fotocathá előléptek: Szanybauer Bező főfelügyelő gyártónok, Tannenberg Géza, Baliga Gusztáv és Willimb Edés felügyelőkké, Jellmann Gyula főellenő, Geduly Árpád dr. főorvos, Zeisler Miklós és Grineusz József ellenőrké, Bosszay Dező, Sas Ferenc, Schallt József és Pfaff Gusztáv mérnökök, Almásy Mihás hivatalnok, Keilnemberg Géza dr. fogalmazó, Kolpaszky József, Pobocsan Jenő, Zettner Ferenc, Ithing Edé, Csifó András, Vild Vencel, Hoffmann Dező, ifj. Marek Károly, Blazsek Győző és Matos Gyula hivatalnokok, Szabó Béla főművezető, Kurján Sándor, Mojszik János, Grineusz Ágoston, Móra János, Chudák János, Nagyvasi Sándor és Palovics László irodakézelték, Korbacskó Ignác, Kulcsary János és Kolbenhayer Béla művezetők, Csehli

Reszó irodakezélő, Fekass Ferenc mordonyvezető, Schwarz Kálmán és Kapik Károly irodakezélők, Tlesch Gusztáv bányafelelős, Patrań József művezető, Ohlmeuss Vencel irodakezélő, Weilerschütz Vilmos művezető, Bevelaqua Bódog irodakezélő, Trigna Lajos művezető, Klosska Reszó, Pozdens Antal és Schrott Ferenc irodakezélők, Major József és Mésztrik Kázmér művezetők, Zaborzák Arnold és Rohács József üzemi felügyelők, Sarkány Aladár és Petyók József művezetők, Nemzeila János üzemi felügyelő, Grodek Beia és Ruffy István művezetők.

A Magyar Földgáz r. t. lassacskán megkezdí működését, bár egyelőre ami hír kiszivárgó, az mind a magyar városok türelmetlen sürögölését mutatja a földgáz megszerzése tekintetében. Híre jár p. o. annak, hogy Debrecen város tanácsa a földgáznak Debrecenbe való elvezetése céljából tárgyalást kezdett a Magyar Földgáz r. t.-gal. A kérdés részleteinek tárgyalása végett Magoss György dr. tiszti főügyész, Vargha Elemér főügyész, Aczél Géza főmérnök és Debreczeni Jenő gazgári igazgató Berlinbe utaztak. Másrészt Kolozsvárót is erősen foglalkoznak a földgáz ügyével. Már adunk hírt arról, hogy a Ganz gyár üzemében levő kolozsvári villamos műveket kapcsolatba akarják hozni a bevezetendő földgázzal. Szinte bizonyos, hogy kolozsvári levelezőnk alább következő híreink ez a fenti értesülések az alapja:

Kolozsvár város tulajdonosn tárgyalást folytatott a Ganz-féle villamos társasággal a városi villamos mű kibérlésére nézve. A tárgyaláson junkimot állítottak föl a kolozsvári villamos vasut megépítése és a közszégi villamos mű bérletének átengedése között. Utóbb a Ganz villamosági r.-t.-nak sikerült a villamos vasut építőknek eljéteje ellenére a villamos mű létesítésére meggyezést kötni. A szerződés tervezete szerint január 1 től számított 10 évre a Ganz-cég elvállalja a közvilágítás díjtalan ellátását. A város a villamos telepre a Magyar Jelzők Hitelesbíránál összesen 4 86 millió korona kölcsönt vett föl, aminek törlesztéi és kamatszolgáltatását a Ganz-cég vállalja. A bérlet társaság az elért tiszta nyereségre 70 százalékot kivető összeget, de legalább 180 ezer koronát fizet évenként.

A német vasérctermelés júniusban, 30 munkanapot számításra meghaladta az egy millió tonnát a körülbelül 30 ezer tonnával kevesebb mint a 31 napos májusban. Hogy tényleg ez az egynap különbség az oka a kevesedésnek, mutatja az, hogy átlag napi 36 ezer tonna a termelés mennyisége átlagosan véve. A májusi átlag napi 36 ezer tonna, a júniusi 35 ezer. Ünödési nyersvasat 175 ezer tonnát termeltek, Thomas-ércet 706 ezer tonnát, míg Bessemer-vasat 15 ezret, és azt is tüdő-vasat 187 ezret. A mennyiség javát a Rajna-vidék és Westfália szolgáltatta 470 ezer tonnával.

Közszébnányvásárlás. Már írtunk arról, hogy a nagy német kémiai gyárak előszeretettel vásárolgatnak össze közszébnányák fűtési oléjait kielégítése céljából. Mint most értesülünk, újabb barnaszébnányák iránt is

fordul figyelmeink, így a Heyden-féle radebeuli kémiai gyár a zítai vidéken vett egy nagy barnaszébnányát és a ludwigshafeni lewerkusen-féle kémiai gyár is keres vételre barnaszébnányát, nemkülönben a Bayer és társai híres nagy füstbányáit a külni medenében. A Badische Anilin- und Sulfur- gyár a maraiburgi vidéken keres barnaszébnányát utjonnan léteintett művei részére.

A nemzeti vasércet áremelések. Augusztus 1-től tonnáért 20 márkával emeltek a vasércfejta árát, egy hogy ma 142.50 márká. Az öntödei célokra szolgáló vasérc-k (1.—3. osztályú) ára változatlan maradt.

Vasércet maxímálása. Már több ízben írtunk arról, hogy Angliában a vasércet maxímális árérték nagy harcolat folytattak az érdekelt körök. Ez az akció most sikerrel járt, mert az elmúlt héten a municiós művezeték 5 shillinggel emelve a tonnáérti vasércet, maxímálta az ércet árát. Mindazonáltal Csevegandban és Skótiországban még a régi jegyzések megmaradtak. Ellomban a többi ércetermők területen megjavultak az árak. Most az acél és hengerművek a magút részéről is követelik az árak emelését, még pedig 15—15 shillinggel. Megjegyeztetjük, hogy munkaerőben nagyon híján vannak Angliában.

Eljárás meszet, magnésit vagy baryumot tartalmazó ipari termékeknek vízhatlanokká tételére. Az égetés nélkül, vagy nedves uton előállított meszet, magnésit vagy baryumot tartalmazó ipari termékek, mint amilyenek a mészbetonek, téglá, a beton, a magnesiumoxyelloridos műkövek stb. azal a hátránnyal bírnak, hogy azok mész-, magnésium- vagy baryumtartalmának egy része, ha az említett ipari termékek a víz behatásának vannak kit' ve, kilugozódik, ami ezen termékek tömrségét és szilárságát csökkenti.

Cementnek, betonnak és az ezekből készült ipari termékeknek vízhatlanokká tételére ezen anyagokhoz ezeknek habarcsa való feldolgozása előtt valamegy alkalis szappant vagy ily szappant képez anyagokból, pl. szirt, hamuszirt (káliumcarbonátot) szokás keverni; a habarcs készítésékor a vízben oldódó kálszappannak zsravas a habarcsa meszével, magnésiummal vagy baryummal zsravas vegyülettel (zsravas meszettel, zsravas magnésiummal, vagy zsravas baryummal) képez, mely a termékek likacsait kitölti, míg a káli cserobálás folytán felszabadul.

A felszabadult káli azonban a víz a likacsokból kioldja, a víz behatol a likacsokba és a meszet, a magnésit vagy a baryumot újból kioldja, amikor is a levegő hatásának kitett termékekben az alkáliából keletkező zsravas alkáliák kivirágzást okoznak. Ezenkívül a cementhez, betonhoz kevert szappan a habarcs kötési folyamatát megzavarja, ami az anyagoknak kötő erejét és szilárságát csökkenti.

Ismeretessé vált már most oly eljárás is, mely az alkáliaszappanosítást nem alkalmazza; ezen eljárásnál azonban a zsrinak meszével vagy magnésiummal való feltársára 11—12 atm. nyomást kell alkalmazni.

Ezen eljárás szerint már most, mindezen hátrányoknak

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13633. hrsz. — TELEFON: —
02-11, 02-12, 02-13, 02-16.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, ●●●●●●●● szerelvények stb. ●●●●●●●●

elkerülése céljából, a mész-, a magnesia- vagy baryum-szappannak létesítését célzó alkália-elzappanosítást nem végzik el, hanem a szobanforgó terméket a kötőanyagának lekötése után szabad olajsavval vagy szabad olajsavat tartalmazó anyagokkal telítjük.

A telítetlen olajsav már most gyorsan fejt ki kémiai reakcióját és a mészsel, a magnesiával vagy a baryummal már közönséges hőmérsékletnél is közvetlenül alkot oldhatatlan és az ipari termékek likacsait kitöltő olajsavas meszet, olajsavas magnesiát vagy olajsavas baryumot, azonkívül a telítetlen olajsav, oxidálás folytán, oxigénnek felvétele, illetve újabb olajsavas vegyület képződése következtében tömegében gyarapodva, még inkább kitölti az ipari termékek likacsait és így azoknak tömörségét fokozza anélkül, hogy a termék kötérejét csökkentené, mert az olajsavval való telítést már a kötési folyamat után végezzük el.

Mivel pedig az olajsav igen könnyű és híg folyadék, az minden mesterséges nyomás vagy beszívás nélkül hatol be a likacsokba, ami az eljárást könnyen foganatosíthatóvá és így olcsóvá is teszi.

Oroszország 1915-ben. Az orosz pénzügyminisztérium statisztikai központi irodája — mint nekünk berni tudósítónk jelenti — most küldte a 26-t az 1915. évi jelentését, amelyből velünk a következő minket érdeklő részletek közli: A vaséroprodukción körülbelül 40 millió puddal csökkent ugyanabban. Természetesen a készvártmányok is csökkentek mintegy 50 millió puddal. Vegyük tekintetbe e helyütt, hogy csak Lengyelország 28 millió puddot termelt 1913-ban a ez teljesen elesett Oroszország részére. Aztán a munkásság is más egyéb okok. Déloroszország, amely a második vastermelő vidék, is erősen szenvedett a háborútól. Még az Ural-vidék érezte meg legkevésbé a háborút.

Tudósítónk ugyanez alkalommal közli velünk, hogy ez év júniusában 104 ezer volt a munkások száma, vagy nyolcezerrel több mint májusban és 30 ezerrel több mint tavaly, ami azt igazolja, hogy Oroszország is fejleszti municiós iparát. Még a szénkitermelés is emelkedett, mert június 1-én 240 ezer munkás dolgozott a tavalyi 175 ezerrel szemben. A szénkitermelés alakulását az alábbi kis kimutatás jellemzi:

	1915	1916
Január	140.19	150.00
Február	138.97	149.00
Március	111.37	170.00
Április	137.31	95.00
Május...	135.23	140.00
Öt hónap	660.97	704.00

Az angol vaspiacról. A birminghami negyedéves vaspiac elébe — mint ezt lapunknak Rotterdamból írják — nagy feszültséggel néznek, mert úgy hiszik, hogy a kormány ekkor fog nyilatkozni az engedélyezni kért maximális árákról. Hogy a kormány elhatározása oly sokáig késelt, ebből az következik, hogy áremeléseket nem engedélyez. (Ez bizonyára a készárakra vonatkozik. A szerk.) A nyersvastermelők szerint a magasabb árak indokoltak s evégből minden rendelést elutasítanak. Bizonyos, hogy a nyersvaskészlet nem valami óriási; hematidból majdnem semmi sincs s többet keresnek, mint amennyit produkálnak. A kormány rengeteg acélt szerez be és bizony kevesebb van a piacon, mint valaha. Egyre kevesebb és kevesebb jut a magánfogyasztás céljaira. Ezen úgy segítenek, hogy amerikai félkész acélt hoznak be, azonban mire ez Angliába jut, bizony magas áron kel el.

Anglia szénkitermelésének csökkenése. Zürichi jelentés szerint, a brit admirális közli, hogy a birodalom szénkitermelése a háború kitörése óta 35 millió tonnával csökkent, a háború szükséglete pedig, a szén szükségletet a normális idővel szemben 20 millió tonnával emelte.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Braunkohlenerwerbungen durch die chemische Grossindustrie. Schon vor dem Kriege hatte in den verschiedensten Industriezweigen der Wunsch vorgewaltet, sich in Bezug auf die Rohstoffe tunlichst selbständig zu machen, um von Konjunkturschwankungen möglichst unabhängig zu sein und gleichzeitig auf eine Verbilligung der Produktion hinzuwirken. Im Kriege ist diese Bewegung nicht zum Stillstand gekommen, im Gegenteil, sie hat sich nach verschiedener Richtung verstärkt und eine Reihe von Anzeichen deutet darauf hin, dass man in dieser Hinsicht noch eine lebhaftere Bewegung in Aussicht zu nehmen hat, vor allem als Vorbereitung für die Betätigung im Frieden. Je mehr sich die Zusammenschlussbewegung ausbreitet, je grösser also die Industriebetriebe werden und je umfangreicher infolgedessen ihr Rohstoffverfordernis ist, umso grösser ist auch das Verlangen, in der Rohstoffversorgung nach Möglichkeit auf eigenen Füssen zu stehen. Gerade die letzten Monate haben dafür verschiedene Beispiele geliefert; hingewiesen sei nur auf die ausgedehnten Erwerbungen von Ergruben durch die Firma Krupp, ein Vorgehen, das noch im vollen Gange ist und möglicherweise noch manche Projekte und Transaktionen zeitigen wird. Auch mit Brennmaterial suchen sich seit geraumer Zeit verschiedene Industrieunternehmen durch den Erwerb eigener Gruben von den Beschränkungen der Syndikate zu befreien. Neuerdings herrscht dieses Bestreben in erhöhtem Umfange auch bei der chemischen Grossindustrie vor.

Rheinisch-Westfälisches Kohlenyndikat. Bis zum 15. Juli sollten in der Frage der Erneuerung des Rheinisch-Westfälischen Kohlenyndikates von den Zechen die Erklärungen darüber abgegeben werden, ob sie sich bereit erklären, einem fünfjährigen Dauersyndikat auf der Grundlage der für das Übergangssyndikat gültigen Bestimmungen beizutreten. Wie nicht anders zu erwarten gewesen ist, wurde die Zustimmung nur von einem Teil der in Betracht kommenden Zechen abgegeben. Die kommende Sitzung des Syndikates wird also eine Klärung in der Frage, mit welcher Form von Syndikat man nach dem Ablauf des jetzigen Provisoriums wird rechnen können, voraussichtlich nicht bringen.

Schulz & Co.
ORL. MERNON

GYÁRKÉMÉNYEK-KAZÁNBELFALAZÁSOK

BUDAPEST III. ARÉNA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 847. 1916

SCHULZ & CO. ZETEGYÁRMAK. R. T.